

294
Egy század eleji törvény-
cikkből: „Az az óriás
kincs, mely fővárosunk pá-
ratlan hőforrásaiban rejlik,
s ma úgyszólván csak a he-
lyi igények kielégítésére szo-
rítkozik, olyan parlagon he-
verő tőkét képvisel, amelyet
gyümölcsözővé tenni és a fő-
város fejlődése és erőforrá-
sainak növekedése érdeké-
ben hasznosítani, elsőrendű
gazdasági feladatot képez.”
A félreértéseket elkerülendő,
mindenekelőtt az idézet ere-
detét tisztázzuk. A körmor-
dat nem a néhány hete ha-
zánkban megrendezett nem-
zetközi fürdőügyi kongresz-
szus kapcsán látott napvi-
lágot. Ennél sokkal korosabb:
a század elejéről, a XLVIII.
törvénycikk miniszteri in-
doklásából való. De — le-
gyünk őszinték — a megál-
lapítás ma is éppoly érvé-
nyes, mint születése idején.
Mert, ami az utóbbi évek-
ben a „parlagon heverő tő-
ke” hasznosításáért történt,
az egyelőre nem terjed túl a
Gellérthegy magánéletén.

A SZÖKEVÉNYEK NYOMÁBAN

A hozzáértők szerint a Gel-
lérthegy lábánál valóságos
horgászparadicsom a Duna.
A legnagyobb hidegben sem
fagy be a víz, télen-nyáron,
állandóan gőzölög. Évtize-
dekkel ezelőtt ez a furcsa
természeti jelenség a balneo-
lógusok figyelmét is magára
vonta. Sejtésük csakhamar
igazolódott: gyógyvizek szök-
nek itt a Dunába. A mentés-
re számos kísérlet történt,
amelyet a pestiek többnyire
rosszallóan figyeltek. Első íz-
ben a Duna-parton fúrtak
kutakat, abban a reményben,
hogy a szökés pillanatában
„csíphetik el” a gyógyvize-
ket. De hőforrás helyett csak
a Duna vizével találkoztak a
kutatók. A hegy oldalából
induló, ferde fúrások sem
járhattak eredménnyel, hi-
szen nem csupán egyetlen
hőforrás nyomára igyekeztek

rábukanni a kutatók, hanem az akkor még meghatározatlan számú és útvonalú — a közetrepedésekben meghúzódó — gyógyvizet kellett volna összegyűjteniük. Gondoltak arra is annak idején, hogy a Duna-parton — injektálással vagy gátépítéssel — „állják el” a szökevény források útját, de ez a kísérlet is csődöt mondott volna.

A JAVA VÉSZ KÁRBA

Ha még korai is arról beszélni, hogy gyógyvizeink esetleg kiapadóban vannak, az mindenképpen nagy luxus, hogy veszni hagyjuk a Gellérthegy kincsét, az elszökő gyógyvizeket. Márcsak azért is, mert kiváló minőségű vizekről van szó. Összetételük és hőfokuk vetekszik a Rudas fürdő világhírű Juventus kútjának vizével. A termálgazdálkodást vizsgálva az sem közömbös, hogy a fel szabadulás óta a fővárosi gyógyfürdők forgalma meg-

nyesebbek vagyunk, csak a 35 fokos, vagy annál melegebb víz számít nálunk hőforrásnak. De azt mi sem engedhetjük meg magunknak, hogy a Gellérthegy 44—47 fokos gyógyvizeit veszni hagyjuk.

HÉVÍZMŰ A HEGY GYOMRÁBAN

A szökevény források megmentésére egyetlen biztos megoldás kínálkozott: alagutat kell építeni a Gellérthegy gyomrában. Ez a sokat vitatott, mintegy ezer méternyi alagút, jelentős anyagi áldozatok árán, kis híján elkészült. Hogy ez mit jelent? A Fővárosi Fürdőigazgatóság a Gellérthegy környéki fürdők fejlesztésére szánt forrójait évek óta az alagútba, illetve a Gellért-fürdő korszerűsítésébe fekteti. Hat esztendeje dolgoznak a Bányászati Aknamélyítő Vállalat vajúrbrigádjai a főváros szívében; miközben békésen

gyázza, hiszen az alagút még épül. Fel-feltűnik egy-egy kigyózó csillesor, alaposan púpozva törmelékkel vagy különböző építőanyaggal. Az alagút „ablakainál” elidőzünk. Itt nem az égre, hanem a hegy belsejébe tekinthetünk. Szabadon hagyták ugyanis azokat a repedéseket, vajatokat, amelyeket a víz vágott magának évezredek alatt.

Utunk során feltűnnek a hófehér csempével burkolt gépteremek. Közülük az első a napokban kezdte meg a hévíz termelését, s már a Gellért-fürdőnek adja a kiváló minőségű termálgvizet. Az alagút tehát el sem készült, és máris elérték, hogy a fürdő többé nem küzd vízhiánnyal. Az alagútból táplálják majd az újjáépülő és előreláthatólag 1977 áprilisában megnyíló Gellért-uszodát, a Rudas és a Rác fürdőt, valamint az egyelőre csak tervekben szereplő tabáni gyógyszállót.

Kísérőnk, Szalontai Gergely,

A Gellérthegy meglelt szökevényei

tízszereződött. Így a víz-igény is lényegesen megnőtt, ma már a napi harmincegy millió litert is meghaladja. Budapest világszerte irigyelt fürdőváros hírében áll. Európa egyetlen fővárosa sem büszkélkedhet azzal, hogy 60 feltárt hőforrása van. Bárhol a világon termálgviznek ismerik el, ha 25 Celsius-fokos vízre bukkannak. Mi igé-

sétálgattunk a hegyen, alattunk, a föld mélyében, robbantottak, csákányoztak az alagútépítők. Az alagútba idegeneknek tilos belépni. Mi azonban engedélyt szereztünk és kísérőt is kaptunk. Zseblámpa fényénél botladozunk a fürdő szivattyúházától, az úttest alatt, a hegy belsejébe. Kísérőnk minden lépésünket vi-

a balneotechnikai laboratórium vezetője, még elmondja a Gellérthegy magánélete hamarosan nyilvánosságra kerül. Az alagutat ugyanis megnyitják a nagyközönség előtt, hiszen nem mindennapi látvány a szökevény források és a hegy belsejének világa. Amikor pedig a mostani húszévesek nyugdíjasok lesznek, talán a gellérthegyi barlangfürdőben keresnek felüdülést. A távlati tervek szerint ugyanis az alagút közepén megépítik Európa első mesterséges barlangfürdőjét. A szakmai berkekben „hévízműként” emlegetett alagút haszna számokkal, forintokkal nehezen mérhető. A szakértők szerint azonban nincs jobb üzlet annál, mint ha a természet adta kincset nem hagyjuk kárba veszni.

*

Az utóbbi hetekben három nemzetközi rendezvény: a nemzetközi balneotechnikai konferencia, majd a Nemzetközi Gyógyfürdőügyi és Klimatológiai Szövetség kongresszusa, végül a II. ENSZ Magyar Panel ülés színhelye volt fővárosunk. Valamennyi a magyar termálgvizkészlet gyógyászati és idegenforgalmi hasznosításával foglalkozott. Az ENSZ erkölcsileg és anyagilag is támogatja a magyar fürdőügy fejlesztését, felismerve, hogy ritka természeti kincsünk hasznosításának feladata túlnő határainkon.

ÁROKSZÁLLÁSI ÉVA

FOTÓ: FARKAS TAMÁS

